

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Ivstitia Et Ivre Libri Decem, Reuerendi P. F. Dominici
Soto, Segobiensis, Ord. Præd. Theologi præclariss.**

Soto, Domingo de

Venetiis, 1608

3 Nunquid omnia præcepta moralia veteris legis ad decem Decalogi
reducantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38878

la consistit humana perfectio, tamen cum non ordinet hominē ad alium, sed ad seipsum, non habet proprie rationem iustitiæ, sed (vt ait Ethic. Philosophus) metaphoricam, pro quanto appetitus, & ratio eiusdē suppositi considerantur vt duo. Altera vero dubitatio est, quod non videtur lex vetus vniuersa 6.) Christus collationes facta inter ambas leges, ait, Audistis quia dictū est antiquis. Non occides. Ego autem dico vobis: Qui irascitur fratri suo, &c. Et ideo præmittit: Nisi abundauerit iustitia vestra, plus quam Scribarum & Phariseorum, nō intrabitis in regnum celorum. Respondetur quod quidquid Christus expressit, quod veram habeat rationem præcepti, cōcludebatur in lege veteri, sed Pharisei erāt qui eam obnubilauerant. Nam si Christus prohibuit inimicorum odium, idem etiā prohibebatur Leui. 19. vbi legitur: Non oderis fratrem tuum in corde tuo. Et si Christus concupiscentiam cordis compescuit, idem scriptum erat Exo. 28. Non concupisces uxorem proximi tui.

Aristot.

Secūda Dubitatio.

Solutio.

Ad primū arg.

Ad secūdū arg.

Ad terciū arg.

& tamen in decalogo non extant nisi decem præcepta iustitiæ, quærendum supererat, vtrum reliqua aliarum virtutum ad hæc decem reducantur? Et arguitur à parte negatiua. Prima omnium capit. vt Marth. 22. legimus, sunt: Diliges dominum Deum tuum, & Dileges proximum tuum, hæc autem nec sunt in Decalogo posita, nec videntur ad ipsum posse reduci, ergo non omnia reducuntur ad ipsum. Secundo arguitur: Tertium præceptum, Memento vt diem Sabbathi Sanctifices, apparatus ceremoniale, moralia vero non reducuntur ad ceremonialia, sed potius e conuerso, cum moralia sint conclusionēs naturalis iuris, ceremonialia vero, minimè, ergo non omnia reducuntur ad Decalogum. Teriō. Præcepta moralia non solum sunt de actibus iustitiæ, sed patent terea ad reliquas virtutes, quæ ad mores pertinent: in Decalogo autem non extant nisi iustitiæ præcepta: ergo non omnia illic reducuntur. In contrarium autem est glossa super illud Marth. 5. Beati estis cum vobis maledixerint homines, dicens, quod Moyses decem præcepta proponens, postea per partes explicauit.

Quæstio hæc inferius art. 1. vbi in particulari aliorum numerus præceptorum refertur, lucidius patebit, nunc ergo tantum in genere duabus conclusionibus absoluetur. Prior est discrimen inter decalogum ac reliqua præcepta, hoc est potissimum, quod decem illa Deus Angelorum ministerio, (vt dictum est) in tabulis Moy si insculpsit: alia, vero dedit per Moysen. Est ergo mediāte speculanda differentia, quod solum Decalogum homo à solo doctus est Deo, reliqua vero ab hominibus. Rationi autem consonantissimum erat, vt Deus tanquam naturæ auctor illa ex se duntaxat doceret, quæ vel naturalis ratio per exigua adhibita consideratione ex primis naturæ principijs elicit, vel ex infusa fide protinus innotescunt, quorum hæc sunt in prima tabula, illa vero in secunda, vt inferius patebit. Et quoniam inter omnes virtutes patētissima est iustitia, in hac explicanda virtute Decalogus versatur. Quapropter duo præceptorum genera prætermisit, illa. scilicet quæ tamquam per se nota principia in mentibus nostris consignauerat, hæc enim nulla præterea editione indigebant: vt, Id ne facias alijs.

ARTICVLVS III.

Virum omnia præcepta moralia veteris legis ad decem Decalogi reducantur.

Cvm definitum sit legem veterem de omnium præceptis virtutū actibus

alijs, &c. Mox & illa quæ vigilantiorẽ exigunt sapientum indagacionem, quæ scilicet Moyfi & alijs deinde sapientibus docenda reliquit. Hinc ergo colligitur posterior conclusio. Nempe quod omnia ad Decalogum reducuntur. Nam ille generalia principia continetur in Decalogo, sicut principia in proximis conclusionibus, quonia. Non occides. Non furtum facies, &c. nihil aliud est, quam. Id ne facias alijs, quod tibi fieri non vis. Reliqua vero continentur in eodem Decalogo, sicuti conclusiones in suis principijs. Vt illud Leuit. 19. Coram cano. capite conserge; virtute continetur in illo quod est Honorare parentes; & Non fornicaberis, ad id quod est. Non mechaberis; & illud; Non scenozidabis; ad id quod est. Non furaberis. At tamen quia copiosius ac luculentius artic. 11. explicanda hæc sunt, illuc vsq; reliqua sunt expectanda.

Ad primũ arg. Ad primum igitur argumentum respõdetur, ideo illa principia de dilectione Dei & proximi non esse in Decalogo expressim posita, quod nulla editioe opus habebant, eo quod sint per se nota, sed Decalogus fuit illorum explicatio. Prius enim statim per fidem sit notum, vt articulo proximo patentiũ sit. Quicumque enim fatetur esse Deum, eadem ipsa confessione comperitissimum habet eundem a se esse diligendum. Neque quidquam esse potest rationi naturali apertius consentiens.

Attamen quia diligens modus, cum res sit supernaturalis, non sit cunctis mortalibus in comperto, eundem expressit in præceptis primæ tabule, ad quæ ideo præcepta reducitur, tanquam principium in suis conclusionibus contentum. Ac pari modo secundum de dilectione proximi re ducitur ad præcepta secundæ tabule.

Ad secundũ arg. Ad secundum argumentum iam supra dictum est; præceptum sanctificandi festi in genere, puta vt tempus aliquod diuinis meditationibus offeramus, non esse ceremoniale, sed morale; in particulari autem esse ceremoniale. Tertij quoque responsio itidem explicata est. Enimvero cum Decalogus illa tantum cõtineat præcepta, quæ Deus per se tulit, ipsam autem non nisi manifestas naturæ conclusiones exprime re decuerit, & præceptum omne præseferat rationem debiti, quæ quidem ratio in virtute iustitiæ patentior sit, in reliquis ve-

ro latentior, coniequens est, vt decalogus ea tantum præcepta complectatur, quæ pertinent ad iustitiã; Reliqua vero de fortitudine, deque temperantia, ac de ceteris, qua parte includunt rationem debiti, ad eundem Decalogum reducuntur.

ARTICVLVS III.

Utrum præcepta Decalogi conuenienter distinguantur.

Post tres superiores articulos de præceptis moralibus in genere disputatos, descendendum est peculiariter ad Decalogum. De cuius dispositione adhibentur alij quatuor, nempe de distinctione corũ, deque numero, ordine, & traditionis figura. Queritur ergo vtrum præcepta Decalogi vt iacent Exod. 26. sint conuenienter distincta in tria primæ tabule, & septem secundæ? Et arguitur a parte negatiua. Fides quæ intellectualis est habitus, & latrã, quæ est religionis adoratio, duæ sunt virtutes distinctæ, ergo distincta sunt præcepta fidei, & latrã, vt illud. Non habebis deos alienos coram me, pertineat ad fidẽ, quod autem subditur. Non facias sculptile, spectet ad latrã. Ex quo fieret consequens esse quatuor primæ tabule.

Secundò. Illud primum verbum, Ego sum Dominus Deus tuus, est affirmatiũ, quod autem sequitur. Non habebis deos alienos coram me, est negatiuum; præcepta autem affirmatiua distinguuntur a negatiuis; ergo sunt duo, ac perinde resulabunt quinque primæ tabule, nempe ad iustitiã duobus alijs; Ne iures vana per eum, &, Sabbatha sanctifices. Tertio, Concupiscentiam non nisi vnam ponit Apostolus ad Rom. 7. vbi ait, Concupiscentiam nesciebam nisi lex diceret. Non concupisces, ergo vna est concupiscentiæ prohibitio, atque adeo distingui non debet in vnam concupiscentiæ vxoris alienæ, & alteram aliarum rerum. In contrarium est auctoritas Augustini super eodem loco Exodi, distinguentis tria præcepta primæ tabule, & septem secundæ.

De præceptis Decalogi, nemo negare potest esse decem, nomine id planè, & clamante. Quare de hoc vna est omnium cõsensus sententiã. Item eodem consensu affirmant

Primũ argum. parte negatiua.

Argu. 2.

Argu. 3. Paulus.

August.

Gemina assertio de qua inter cõsensus constat.

SOTO
de iure
Legibus
3
Dicitur
13

Argu. 1.

Argu. 2.

Argu. 3.

Ad primũ arg.

Primo conclus.

Ad secundũ arg.

Ad tertium arg.